

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/701-3

Dato
21. februar 2025

Spørsmål nr. 1261 fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen til kommunal- og distriktsministeren

Jeg viser til brev av 14.02.2025 fra Stortingets president med oversendelse av spørsmål nr. 1261 fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen.

Spørsmål

Kan statsråden redegjøre for hvor mye statlige midler som brukes totalt på å opprettholde og øke bosetningen i Finnmark.

Begrunnelse

Den norske stat har over flere tiår ført en aktiv distriktpolitikk for å sikre bosetting og næringsutvikling i Finnmark. Dette har vært begrunnet både i regional utvikling, sikkerhetspolitiske hensyn og Norges suverenitetshevdelse i nordområdene.

Tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms, som ble etablert i 1990, omfatter flere betydelige økonomiske virkemidler. Fra 2023 er det innført gratis barnehageplass for alle barn i området. Personer som bor og arbeider i regionen kan fra 2025 få slettet 60 000 kroner årlig av studielånet, med en ytterligere nedskrivning på 20 000 kroner for kvalifiserte grunnskolelærere.

Skattepolitiske tiltak inkluderer en reduksjon på 3,5 prosent i skattesatsen på alminnelig inntekt sammenlignet med resten av landet, samt et særskilt Finnmarksfradrag på 30 000 kroner. Næringslivet støttes gjennom fullstendig fritak for arbeidsgiveravgift. I tillegg er både husholdninger og virksomheter fritatt for el-avgift på forbruk.

Til tross for blant annet disse tiltakene har Finnmark fortsatt utfordringer med befolkningsutviklingen i flere kommuner. En samlet oversikt over statens totale økonomiske innsats i regionen vil være verdifull for å vurdere effekten av virkemidlene.

Svar

Innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms er en sentral del av regjeringens innsats og videreutvikling av nordområdene. Innsatssonen er en samlebetegnelse for økonomiske personrettede og næringsrettede virkemidler i Finnmark og Nord-Troms. Målet med sonen er å skape en attraktiv region å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i.

Tabell 1 viser en oversikt over ordninger som bare gjelder for innsatssonen i Nord-Troms og Finnmark fylke. I forslag til statsbudsjett for 2025 kom virkemidlene til sammen på om lag 7 milliarder kroner. Den mest omfattende ordningen er fritaket for arbeidsgiveravgiften.

Tabell 1: Særskilte tiltak for Finnmark og Nord-Troms

Tiltak	Dep.	Kap./post	Forslag 2025 (i 1 000 kr)
Lavere skatt på vanlig inntekt	FIN	Inntektstap	870 000
Særskilt fradrag i alminnelig inntekt (Finnmarksfradraget)	FIN	Inntektstap	365 000
Lav sats og fritak fra el-avgift	FIN	Inntektstap	500 000
Frdrag i positiv næringsinntekt for skiferdrivere	FIN	Inntektstap	1 000
Ettergivelse av utdanningslån	KD	2410/73	179 789
Ettergivelse av utdanningslån for kvalifiserte grunnskolelærere	KD	2410/73	7 572
Gratis barnehager	KDD	571/60	130 921
Fritak for arbeidsgiveravgift	FIN	Inntektstap	4 900 000

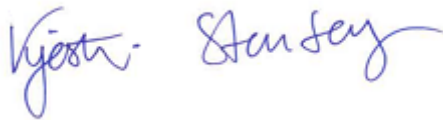
I tillegg til virkemidlene rettet mot innsatssonen er det også særskilte ordninger for Nord-Norge med distriktpolitisk begrunnelse som treffer kommunene i innsatssonen. De største virkemidlene er 0-satsen for merverdiavgift ved forbruk av elektrisk kraft og energi (innsatssonens andel utgjør om lag 150 - 200 mill. kroner) og regionalpolitiske tilskudd i inntektssystemet for kommunene og fylkeskommunene.

Distriktstilskuddene i inntektssystemet for kommunene er rettet inn mot kommuner med distriktsutfordringer, og satsene er differensiert etter geografi, innbyggertall og graden av distriktsutfordringer. Kommunene i innsatssonen får tilskudd etter høyere satser enn kommuner i resten av landet, og disse kommunene mottar samlet 1,1 mrd. kroner i distriktstilskudd Nord-Norge i 2025. I inntektssystemet for fylkeskommunene mottar de tre nordligste fylkeskommunene Nord-Norge-tilskudd, og tilskuddet fordeles med en lik sats per

innbygger. Finnmark og Troms fylkeskommune mottar henholdsvis 125 mill. og 282 mill. kr i Nord-Norge-tilskudd i 2025.

I tillegg er mange av tiltakene som er viktige for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i innsatssonen generelle, og ikke særskilt rettet mot et bestemt geografisk område. Innenfor infrastruktur kan eksempler på slik økonomisk innsats være gratis ferger, makspriser på FOT-ruter, fiskerihavner og veiprosjekter. Det samme gjelder innenfor politikkområder som næringspolitikk, velferd og sikkerhet. Jeg viser i denne sammenhengen til omtalen av regjeringens nordområdepolitikk og budsjettvedlegget om den brede distriktspolitikken i Prop. 1 S (2024–2025).

Med hilsen

Kjersti Stenseng